

Sygn. akt II Ca 703/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 listopada 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSA w SO Grzegorz Ślęzak
Sędziowie	SSO Jarosław Gołębiowski SSR del. Monika Cichocka (spr.)
Protokolant	st. sekr. sąd. Anna Owczarska

po rozpoznaniu w dniu 2 listopada 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa S. K.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. z dnia 3 sierpnia 2015 roku, sygn. akt I C 406/15

oddala apelację.

SSA w SO Grzegorz Ślęzak

SSO Jarosław Gołębiowski SSR Monika Cichocka

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt II Ca 703/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 3.08.2015 r. Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. po rozpoznaniu sprawy z powództwa S. K. przeciwko (...) S.A. w W. o zapłatę zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.780 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 10.10.2014 r. do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałej części oraz zniósł między stronami koszty procesu.

Przytoczone orzeczenie oparte zostało na ustaleniach faktycznych oraz rozważaniach prawnych szczegółowo przedstawionych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Sąd Okręgowy w całości podziela te ustalenia i rozważania, przyjmuje je za własne.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pełnomocnik pozwanego zaskarżając go w pkt 1 i 3.

Zarzucił wyrokowi naruszenie prawa materialnego – art. 805 kc w zw. z art. 824 § 1 kc, art. 824¹ § 1 kc oraz art. 6 kc poprzez zasądzenie na rzecz powoda świadczenia w wysokości przekraczającej zakres doznanego uszczerbku oraz nieudowodnionej, a nadto naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na wynik sprawy, a w szczególności art. 233 § 1 kpc poprzez dokonanie oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego w sposób dowolny, bez jego wszechstronnego rozważenia w oparciu o zasady logiki i doświadczenia życiowego oraz poprzez dokonanie ustaleń sprzecznych z treścią zebranego materiału dowodowego i przyjęcie, że powód udowodnił wysokość szkody, oraz że suma ubezpieczenia odpowiada szkodzie powoda, pomimo braku postępowania dowodowego w tym zakresie, zniszczeniu uległo 70% zboża w sytuacji, gdy świadek wskazywał na 60-70% podając jednocześnie, iż nie oglądał całości upraw, z załączonego dokumentu ekspertyzy meteorologicznej wynika, iż w miejscu gdzie znajduje się pole powoda miały miejsce opady gradu w sytuacji, gdy zawiera ona odmienne wnioski, skoro na zdjęciach sporządzonych przez pozwanego widać zalany teren oraz uszkodzone zboża, to szkoda musiała powstać w konsekwencji opadów gradu, art. 232 kpc w zw. z art. 278 § 1 kpc oraz art. 6 kc poprzez uznanie, że strona powodowa udowodniła swoje roszczenia w skarżonym zakresie oraz przez wskazanie, iż to pozwany winien udowodnić rozmiar szkody, art. 207 § 6 kpc w zw. z art. 258 kpc poprzez oddalenie dowodu z zeznań świadka w sytuacji, gdy konieczność jego przeprowadzenia pojawiła się dopiero w toku procesu, na skutek wyjaśnień złożonych przez powoda, art. 100 kpc poprzez matematycznie błędne stosunkowe rozliczenie kosztów postępowania. Autor apelacji wniósł o przeprowadzenie dowodu z zeznań zgłoszonego na terminie rozprawy świadka na wskazane okoliczności, zmianę wyroku w zaskarżonej części, oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje wg norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna, albowiem zarzuty w niej wskazane należy ocenić jako chybione.

Odnosząc się do pierwszego zarzutu naruszenia prawa materialnego - w ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy nie naruszył przepisów art. 805 kc, 824 § 1 kc i art. 824¹ § 1 kc, a nadto art. 6 kc, albowiem na podstawie dowodów zaoferowanych przez powoda zgodnie z treścią art. 6 kc (niekwestionowanych przez pozwanego kopii umowy ubezpieczenia upraw rolnych wraz z załącznikami oraz kopii protokołu szkody, a nadto ekspertyzy przybliżonych warunków atmosferycznych, zeznań świadków i zeznań powoda) trafnie uznał, iż roszczenie powoda znajduje swoją podstawę prawną w art. 805 kc (strony zawarły umowę ubezpieczenia upraw rolnych na okres od dnia 1.11.2013 r. do dnia 31.10.2014 r. potwierdzoną polisą Serii (...)), zasądzając na rzecz powoda odszkodowanie nie przekroczył sumy ubezpieczenia wynoszącej zgodnie z umową kwotę 10.881 złotych (art. 824 § kc), wyliczył kwotę należnego od pozwanego odszkodowania zgodnie z zasadami z art. 361 § 2 kc i 824¹ § 1 kc.

Przechodząc do analizy zarzutów prawa procesowego stwierdzić należy, iż podniesiony przez autora apelacji zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc nie znajduje swojego uzasadnienia. Przede wszystkim wskazać należy, że ocena wiarygodności mocy dowodów przeprowadzonych w danej sprawie wyraża istotę sądenia w części obejmującej ustalenie faktów, ponieważ obejmuje rozstrzygnięcie o przeciwnych twierdzeniach stron na podstawie własnego przekonania sędziego powziętego w wyniku bezpośredniego zetknięcia ze świadkami, stronami, dokumentami i innymi środkami dowodowymi. Powinna odpowiadać regułom logicznego rozumowania wyrażającym formalne schematy powiązań między podstawami wnioskowania i wnioskami oraz uwzględniać zasady doświadczenia życiowego wyznaczające granice dopuszczalnych wniosków i stopień prawdopodobieństwa ich występowania w danej sytuacji. Jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 kpc) i musi się ostać choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami, lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo – skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów

może być skutecznie podważona. Według ugruntowanego w orzecznictwie stanowiska, zarzut obrazy przepisu art. 233 § 1 kpc nie może polegać jedynie na zaprezentowaniu własnych, korzystniejszych dla skarżącego ustaleń stanu faktycznego, dokonanych na podstawie własnej oceny materiału dowodowego (np. postanowienie SN z dnia 10.01.2002 r., sygn. II CKN 572/99).

W kontekście powyższych uwag należy stwierdzić, iż wbrew twierdzeniom apelującego, w rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych w oparciu o cały zgromadzony materiał dowodowy i nie naruszył dyspozycji art. 233 § 1 kpc. Przeprowadzona przez tenże Sąd ocena materiału dowodowego jest w całości logiczna i zgodna z zasadami doświadczenia życiowego, zaś wszelkie podniesione w tym zakresie zarzuty stanowią w istocie jedynie niczym nieuzasadnioną polemikę z prawidłowymi i nieobarczonymi jakimkolwiek błędem ustaleniami Sądu pierwszej instancji. Skarżący nie przedstawili zaś argumentów, które podważałyby prawidłowość poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń jak i zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Po pierwsze powód udowodnił wysokość szkody – zgodnie z powołanymi w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku kopiami protokołów szkody w uprawie sporządzonymi na podstawie oględzin dokonanych przez pracownika pozwanego dnia 15.09.2014 r. wynika, iż na działce nr (...) uszkodzona powierzchnia zasiewów wynosiła 0,60 ha, na działce nr(...)– 0,19 ha, a na działce(...)– 1,21 ha, łącznie stanowiło to 2 ha. Powód w swoich zeznaniach także stwierdził, iż nie zebrał zboża z 2 ha. Sąd Rejonowy przyjął jednak z korzyścią dla pozwanego, na podstawie zeznań świadków, iż powierzchnia ta była mniejsza o 30%. Sąd trafnie uznał, iż w okolicznościach sprawy ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe i zasądził odpowiednią sumę według swojej oceny opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy (art. 322 kpc).

Sąd zasądzając na rzecz powoda odpowiednie odszkodowanie w wysokości 3.780 złotych, wbrew zarzutom apelacji, nie przyjął, że suma ubezpieczenia odpowiada szkodzie powoda, albowiem suma ta została określona w umowie ubezpieczenia na kwotę 10.881 złotych.

Z ekspertyzy meteorologicznej załączonej do pozwu wynika, iż naziemna sieć stacji obserwacyjnych nie notowała w dniu 8.09.2014 r. w rejonie W. opadów gradu, ale najbliższe opady gradu zostały zarejestrowane tego dnia w godzinach popołudniowych w odległości 4-6 km od tego rejonu; nie można zatem wykluczyć, że między kolejnymi zobrazeniami atmosfery przez radar meteorologiczny (skanowanie odbywa się co 10 minut) mógł wystąpić w rejonie W. lokalny opad gradu. Ekspertyza nie wykluczała zatem opadu gradu w tym rejonie, ale potwierdzała możliwość jego opadu. Sąd Rejonowy mając na względzie powyższe oraz pozostały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy (zeznania świadków i powoda, które potwierdzały opad gradu), zgodnie z treścią art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 231 kpc zasadnie uznał, iż przyczyną szkody w uprawach powoda był opad gradu. Przedstawiony przez pozwanego materiał zdjęciowy, kwestionowany zresztą przez powoda, nie stanowił dowodu przesądzającego odnośnie wystąpienia przesłanki wypłaty odszkodowania, ale stanowił element uzupełniający.

Apelujący nie wykazał naruszenia art. 232 kpc. Zgodnie bowiem z tym przepisem strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Sąd może dopuścić dowód nie wskazany przez stronę. Przepis art. 232 kpc zawiera dwa zadania. Autor apelacji wymieniając przepis art. 232 kpc nie zaznaczył, które zdanie tego przepisu objęte jest omawianym w tym miejscu zarzutem. Uzasadniając jego naruszenie wskazał, że powód nie dowiódł okoliczności, z których wywiódł skutki prawne. Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą sąd nie może dopuścić się obrazy art. 232 zdanie pierwsze kpc, ponieważ przepis ten odnosi się do obowiązków stron, a nie do czynności sądu. Przepis ten wskazuje na ciężar dowodu w znaczeniu procesowym, czyli obowiązek przedstawienia faktów i dowodów przez strony, nie stanowi natomiast podstawy wyrokowania sądu i nie może mieć wpływu na poprawność wydanego przez sąd rozstrzygnięcia (np. wyroki SN z dnia 15.02.2008 roku, I CSK 426/07; z dnia 7.11.2007 roku, II CSK 293/07; z dnia 22.05.2003 roku, II CK 367/02). Przyjmując z kolei, że apelujący podniósł naruszenie art. 232 zdanie drugie kpc, wskazać należy, że w oparciu o ten przepis można zarzucać sądowi, że nie dopuścił jakiegoś dowodu z urzędu, mimo, że zachodziły ku temu powody, jak wskazał pozwany w uzasadnieniu apelacji – ocena rzeczywistej straty powoda wymagała wiadomości specjalnych. W ocenie Sądu Okręgowego ustalenie straty powoda nie wymagało dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z urzędu, albowiem zasadniczo wskazanie

dowodów niezbędnych dla rozstrzygnięcia sprawy obciąża strony. Sąd został jedynie wyposażony w uprawnienie, a nie w obowiązek, dopuszczenia dalszych jeszcze nie wskazanych przez żadną ze stron dowodów. Sąd powinien kierować się przy tym własną oceną, czy zebrany w sprawie materiał jest, czy też nie, dostateczny do jej rozstrzygnięcia (tak też SN np. w wyroku z dnia 24.10.1996 r., III CKN 6/96). W tej sprawie z powodów podniesionych powyżej uznać należało, że materiał dowody był dostateczny do wydania wyroku.

Autor apelacji nie wskazał przy tym, dlaczego ustalenie straty powoda zapewniłaby wyłącznie opinia biegłego i nie wykazał, że brak tej opinii doprowadził do oczywiście nieprawidłowego wyroku. Zgodnie z jednolitym orzecnictwem Sądu Najwyższego, przy braku odpowiedniej inicjatywy dowodowej samej strony niedopuszczenie dowodu opinii biegłego w sytuacji, gdy jedynie opinia biegłego pozwalałaby na właściwą ocenę zasadności wytoczonego powództwa, stanowi naruszenie art. 232 zdanie drugie kpc, po wykazaniu, że przeprowadzenie przez sąd z urzędu takiego dowodu stanowi jedyny sposób przeciwdziałania niebezpieczeństwu oczywiście nieprawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, podważającego funkcję procesu.

Nie ma racji apelujący twierdząc, iż Sąd pierwszej instancji uznał, że to strona pozwana winna udowodnić rozmiar szkody. Ponieważ jednak pozwany zaprzeczył twierdzeniom powoda stanowiącym podstawę do wypłaty odszkodowania i nie zaferował jakichkolwiek dowodów na poparcie swoich zarzutów, np. w trybie art. 278 § 1 kpc dowodu z opinii biegłego (art. 6 kc w zw. z art. 232 zdanie pierwsze kpc), Sąd Rejonowy zasadnie przyjął, iż ranga zgłaszanego przez niego zaprzeczenia nie była wystarczająca dla odparcia żądań zgłoszonych i umocowanych w pozwie oraz powołanych w nim dowodach.

Odnośnie zarzutu oddalenia wniosku pozwanego o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka na okoliczność przebiegu oględzin stwierdzić trzeba, iż Sąd pierwszej instancji trafnie pominął ten wniosek dowodowy, albowiem pozwany nie zgłosił go w odpowiedzi na pozew, pomimo kwestionowania przebiegu oględzin przez powoda już w uzasadnieniu pozwu, oraz nie uprawdopodobnił, że późniejsze zgłoszenie tego wniosku nie wynikało z winy pozwanego lub że uwzględnienie spóźnionych dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności (art. 207 § 6 kpc).

Z powyższych powodów Sąd Okręgowy w postępowaniu apelacyjnym także nie uwzględnił tego wniosku dowodowego.

Odnośnie kosztów procesu – zarzut błędnego rozliczenia kosztów jest trafny, jakkolwiek nie skutkuje zmianą zaskarżonego w tym zakresie wyroku. Wzajemne zniesienie kosztów procesu wchodzi w rachubę, gdy po ich rozliczeniu stosownie do wyniku sprawy okaże się, że przypadające na każdą ze stron koszty odpowiadają w przybliżeniu kwotom, które zostały w rzeczywistości przez nie wydatkowane. Brak jest natomiast podstaw do wzajemnego zniesienia kosztów procesu w wypadku istnienia znacznej różnicy kosztów poniesionych przez każdą ze stron oraz różnicy w kosztach, jaką powinna każda ze stron ponieść wskutek ostatecznego wyniku procesu. W sprawie powód przegrał w 30% i poniósł koszty w 17%, co oznacza, iż – z uwagi na znaczącą różnicę – uzasadnione było stosunkowe rozliczenie kosztów, a zatem zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kwoty 190 złotych tytułem zwrotu kosztów. Mając jednak na względzie szczególny charakter sprawy (osoba fizyczna dochodzi świadczenia z umowy przeciwko profesjonalście – zakładowi ubezpieczeń reprezentowanemu przez profesjonalnego pełnomocnika) Sąd w trybie art. 102 kpc nie obciążył powoda tymi kosztami. Takie rozstrzygnięcie prowadzi do wniosku, iż strony zostają przy poniesionych kosztach – nikt nikomu nic nie zwraca.

Mając na względzie powyższe Sąd oddalił apelację pozwanego w trybie art. 385 kpc.

Na oryginale właściwe podpisy